

Thieu bi rad letno dobil 700 milijonov

Predsednik Južnega Vietnama bi rad v prihodnjih par letih dobiti letno 700 milijonov dolarjev podpore iz ZDA, nato pa postopno vedno manj.

WASHINGTON, D.C. — Van Thieu je po razgovorih s predsednikom Nixonom skušal v Washingtonu pridobiti čim večjo podporo in čim več naklonjenosti do stvari Južnega Vietnama v ZDA. V razgovorih s časnikarji in kongresniki je skušal napraviti osebno čim boljši vtis, pa tudi stvar Južnega Vietnama predstaviti čim boljše.

Zagotovil je ZDA, da ne bo Južni Vietnam nikdar iskal pomoči ZDA v vojaštvu in zatrejval, da se bo sposoben braniti sam tudi brez ameriške letalske podpore, če bodo ZDA le pomagale z orožjem in vojaškimi potrebščinami ter seveda z gospodarsko pomočjo, ki naj pomaga Južnemu Vietnamu razviti čim hitreje njegove bogate prirodne zaklade in uporabo človeške sile.

Iz poluradnih virov prihajajo vesti, da je Van Thieu zaprosil predsednika Nixona za leto 1947 in 1975 po letno 700 milijonov dolarjev pomoči, med tem ko jo dobi sedaj v letnem obsegu 600 milijonov. Po tem letu bo Južni Vietnam potreboval manj pomoči in bi se ta lahko znižala postopno do leta 1980 na le še 100 milijonov letno.

Predsednik Van Thieu kaže pogum in prepričanje, da bo Južni Vietnam vzdržal komunistični pritisk, ga preživel in se postavil na noge kot trdna, življenjska sposobna neodvisna republika. Pri tem računa seveda na to, da komunistični veliki sili ZSSR in Kitajska ne bosta podprli Severnega Vietnama, da bi se mogel pripraviti na nov obsežen napad na Južni Vietnam.

Manoi odklonil obisk sen. Edwarda Brooke

VIENTIANE, Laos. — Sen. Edward Brooke, republikanec iz države Massachusetts, je upal, da bo mogel osebno pregledati položaj v Severnem Vietnamu in ugotoviti, kakšno in koliko pomoči bi Severni Vietnam potreboval za obnovo po vojni. Zaprošil je torej za vizo v Severni Vietnam.

Cez čas so mu odgovorili, da so vodniki Severnega Vietnama tako zaposleni, da ga ne bi mogli sprejeti. Tudi ne vedo, kdaj bi imeli dovolj časa za njegov sprejem, so sporočili. Zastopnik Severnega Vietnama je v razgovoru namignil, da sen. E. Brooke tam ne marajo, ker je član Nixonove stranke, ki je večinoma tudi podpiral predsednikovo politiko.

Sen. E. Brooke je vodilni republikanski član v senatnem pododboru za podpiranje tujine in je bil zato močno razočaran zaradi odklonitve Hanoia. Trdijo, da ta odklonitev utegne škodovati izgledom Hanoia na kako pomoč iz ZDA.

Vremenski prerok

PARTLY CLOUDY

Postopna pooblačitev, proti večeru dež, jutri hladnejše in naletavanje snega. Danes najvišja temperatura okoli 45, jutri okoli 40.

Novi grobovi

Philip Nainiger Sr. Zadnji petek je umrl 60 let stari Philip Nainiger s 15622 Saranac Rd., mož Marion, roj. Sauric, oče Philipa Jr., Mariann Kernc in Williama (U.S. Army), 4-krat stari oče, brat Jamesa, Johna, Ludwiga, pok. Josepha, Cige Sauric, Christine Kuret. Pokojnik je bil rojen v Clevelandu in je bil bolan že nekaj let. Bil je član KSKJ št. 169, M.E.S.A. No. 19, Društva Najsvetjšega Imena pri fari Marije Vnebovzete. Zaposlen je bil 25 let pri Axle Division Eaton, Yale and Towne Corp., dokler ni moral iti zaradi bolezni v pokoj. Pogreb je danes ob 8.15 iz Zeletovega pogrebnege zavoda na E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na pokopališče Vernih duš.

Edgar Faure na čelu parlamenta v Franciji

PARIZ, Fr. — Narodna skupščina je izvolila za svojega predsednika 64 let starega liberalnega politika Edgarda Faure-a, ki je bil znan vodnik sredinskih radikalnih socialistov, pa se kasneje pridružil ponovno De Gaulle kot poljedelski minister v Pompidoujevi vladi. Leta 1968 je izvedel zelo liberalno reformo univerz po znanem študentovskem uporu maja tega leta.

Novi predsednik parlamenta je vzbudil upanje, da bo parlament v bodoče igral pomembnejšo vlogo v vodstvu Francije, kot jo je v zadnjih letih, kot je imela vlada v njem komaj kaj opozicije. V novem parlamentu je ta precej močna, kot je pokazala že sama volitev predsednika. E. Faure je dobil 274 glasov, njegov tekmelec Pierre Mauroy, ki so ga podpirali komunisti in socialisti, pa 180.

Na Dhaulagiri

KATMANDU, Nepal. — Skupina 16 ameriških gornikov je vzpostavila oporišče za vzpon na 19.400 čevljev visok vrh Dhaulagiri v Himalaji. Na njegov vrh bi se radi povzpeli po jugovzhodnem grebenu, ki je ostal doslej še nepreplezan.

PODKUPOVANJE "NARODNI OBIČAJ" V SOCIALISTIČNI FEDERATIVNI JUGOSLAVIJI!

Znani nemški tehnik "Spiegel" je pred časom prinesel obsežen članek o razmerah v Jugoslaviji in katerega posnemamo nekatere ugotovitve, ki mečejo nekaj luči na ozadje težav v boju za gospodarski napredek in na obseg podkupovanja.

Letno znašajo v Jugoslaviji podkupnine po previdnih cenitvah 60 milijonov dolarjev. Zagrebški časopis "Vjesnik u sredju" je tožil, da je že postal "narodni običaj", izkazovati "hvaležnost" za postrani dobljena naročila in usluge "v obliki hladilnikov, televizij, aparatov, avtov in denarja".

Res je križem krazem po Jugoslaviji skoraj vse možno kupiti: spričevala o končani šoli, vseučiliške diplome, vozniška dovoljenja, potrdila o cepitvi, dovoljenja za zidanje in carinske izjave.

Tito sam je dal znak za začetek boja proti podkupovanju in nezakonitemu bogatenju. "Če gre za stotine milijonov ali celo milijard (dinarjev)," tako stari maršal, "potem je to kraja."

Indija rešuje tigre

Tiger postaja v naravi vedno redkejši. V Indiji jih je le še okoli 2.000 in oblasti so se odločile, da jih zavarujejo pred uničenjem.

NEW DELHI, Ind. — Pred pol stoletja je bilo v Indiji še kakih 40.000 tigrov, sedaj računajo, da jih je le še okoli 2.000 in še to število se manjša. Oblasti so izdelale načrt za njihovo ohranitev in ga začele ta teden izvajati. Karan Singh, minister za tujski promet in civilno letalstvo, je začel izjaviti "Program Tiger" zadnjo nedeljo v Corbett parku, 120 milj severovzhodno od tu.

Program izvaja Indija skupno s Svetovnim skladom za divjačino. Za zavarovanje tigrov v okviru tega programa je sedaj na razpolago 6 milijonov dolarjev. Za tigre, ki žive sedaj po vseh krajih Indije, bodo ustvarili 50 gozdov in narodnih parkov, kjer bodo zavarovani pred človekovim preganjanjem. Ti zavarovani predeli bodo različnega obsega od 100 do 5.000 kv. milj. Obiskovalci bodo morali imeti za vstop posebna dovoljenja.

V kolikor bo program uspel, upajo, da bo moč v 6 letih povečati število tigrov na okoli 4.000, ga torej podvojiti. Verjetno bo precej težav, ker lov na tigre je prepovedan tudi zdaj, toda ljudje jih zastrupljajo ali pa streljajo na skrivaj, ko je moč goveda za eno samo lepo tigrovo kožo dobiti do \$10.000!

Keating v Izrael?

WASHINGTON, D.C. — Bivši sen. Kenneth B. Keating iz New Yorka, ki je bil do lani poslanik ZDA v Indiji, je baje določen za novega poslanika v Izraelu.

Tudi Gierak pojde v Bonn

BONN, Z. Nem. — Prihodnji mesec pride v Bonn na obisk Leonid L. Brežnev, za jesen je napovedan komunistični vodnik Poljske Edward Gierak.

Egipt jih ne pusti skozi Sueski prekop

PORT SAID, Egipt. — Irije francoski novinarji so pripluli sem in se namenili pluti skozi Sueski prekop na gumijastem čolnu, da bi poudarili potrebo po miru na Srednjem vzhodu.

Izraelska stran jim je dovolila, da plovejo po prekopu, Egipt pa je njihovo prešnjo odklonil.

Evropski varnostni razgovori odloženi

Razgovori o pripravi evropske varnostne konference v Helsinkih so bili za tri tedne odloženi.

HELSINKI, Fin. — Pripravljalni razgovori za evropsko varnostno konferenco so običajni, ko se je približal čas za velično nočni odmor. Udeleženci razgovorov so se odločili, naj ta traja tri tedne, do 25. aprila.

Sovjetski zastopnik Valerij Zorin je zastopnike zahodnih sil obdolžil, da se vrte na mestu, namesto da bi gledali na čim hitrejši uspešni zaključek razgovorov, ki so se začeli lani v novembru. Zahodnim silam je očital pomanjkanje "politične volje". Zahodni zastopniki so bili iznenadeni nad temi očitki, ker se jim zdi, da ti razgovori še kar dobro napredujejo, med tem ko so oni na Dunaju o vzajemnem zmanjšanju oboroženih sil v Srednji Evropi dejansko na mrtvi točki od vsega začetka v januarju.

Glavni vzrok temu je Sovjetska zveza, ki ne kaže resnobne volje do zmanjšanja svojih vojaških sil v Srednji Evropi, posebno ne na Češkem in Madžarskem, hoče pa potisniti ameriško Sesto floto iz Sredozemlja. Razgovori na Dunaju za Veliko noč ne bodo prekinjeni, se bodo nadaljevali.

Zahodne sile hočejo vzporedni potek obeh razgovorov, med tem ko ZSSR pritiska k sestanku evropske varnostne konference, zavlačuje pa razgovore o zmanjšanju vojaških sil v Srednji Evropi.

BOJKOT MESA JE ZADNJI TEDEN LE DELNO USPEL

Ameriške gospodinje so v svojem naporu organizirati uspešen bojkot mesa pretekli teden samo delno uspele. Uspeh je bil večji na skrajnem zahodu dežele v Kaliforniji in v velikih mestih na vzhodu. Cilj bojkota — znižanje cen — ni bil dosežen, zato izjavljajo vodnice bojkota, da bodo tega nadaljevale.

WASHINGTON, D.C. — Bojkot mesa po vseh ZDA, ki so ga organizirale gospodinje v svoji nejevolji nad izrednim porastom cen mesa, je segel na široko in je v nekaterih delih dežele zmanjšal prodajo mesa do 50%, drugod pa so komaj čutili. Bil je na splošno uspešen do srede tedna, proti koncu pa je začel očitno pešati. Kljub vsemu je možno trditi, da so organizatorice bojkota uspele vsaj delno, ker je njihov poziv dosegel velik odmev. Beriti se proti okusu in teku Amerikancev ni lahka stvar.

Cilj bojkota je bil znižati cene mesa. V tem pogledu uspeha ni bilo veliko. Nekaj je cene znižala Grand Union Co. skupina živilskih trgovin v državi New York, nato pa še Foodland Co., ki ima večje število trgovin v državah Ohio, Pennsylvania, W. Virginia in Maryland. Prva je znižala cene mesa za 10%, druga za 10-30%. Obe sta izjavili, da bosta vstrajali pri znižanih cenah, dokler bo to možno.

Torek in četrtek brezmesna dneva?

Vodniki bojkota so sklenili svoj napor nadaljevati z omejitvijo bojkota mesa na torek in četrtek. Posvet o novih akcijah bo v sredo v Washingtonu, D.C., kot je to objavil kong. Benjamin Rosenthal, demokrat iz New Yorka.

Bojkot je opozoril javnost, vlado, trgovino in farmarje, da so cene živil dosegle za enkrat mejo, preko katere trenutno ni mogoče iti brez očitnega odpora. To naj bi bilo znamenje vladi, da bo morala nekaj ukreniti, če se cene ne bodo ustale.

Mesarji trdijo, da niso krivi višjih cen

Glavni tajnik Unije sekačev mesa in mesarskih delavcev, članice AFL-CIO, Patrick E. Gorman je dejal, da je bilo zadnji teden odpuščenih ali poslanih na prisilne počitnice okoli 75.000 članov njegove unije. Unija hoče v posebnih letakih povedati gospodinjam po vsej deželi, da sekači mesa in mesarski delavci niso krivi visokih cen.

P. E. Gorman je opozoril na ugotovitev zveznih oblasti, da je povisek cen živil v zadnjem letu in pol do 38% posledica povziranja cen deželnih pridelkov in živine neposredno na farmah.

Poljedelskega tajnika E. Butza je obdolžil, da skuša ustvariti spor med farmarji in delavci, med delavci in kupci ter med posameznimi vrstami delavcev. Predsednika Nixona je pozval, naj Butza zaradi tega odpusti.

Brezposelnost se drži še vztrajno okoli 5%

V marcu je brezposelnost padla za eno desetino odstotka spet na 5%, kjer se dejansko drži že od novembra.

WASHINGTON D.C. — Delavsko tajništvo je objavilo pretekli petek, da je bilo v marcu povprečno v vsej deželi 5% brezposelnih, eno desetino odstotka manj kot v februarju. V svojem poročilu poudarja, da je raven brezposelnosti približno ista od novembra.

Živahna gospodarska dejavnost ustvarja nova delovna mesta, toda prav tako prihajajo na delovni trg vedno novi ljudje iskat zaposlitve. Tako je brezposelnost kljub naglo rastočemu številu zaposlenih vedno na približno isti ravni.

Zasluzek povprečnega uposlenca je v marcu porastel za 0,4% in se je torej držal v glavnem v meji Nixonove uradne politike. Porast od lanskega marca je povprečno le 5,6%.

V posebnem poročilu razlaga delavsko tajništvo, da so stroški za produkcijo v industriji porastli od kosa sorazmerno manj kot v Zahodni Evropi in na Japonskem, porastla je tudi produkcija hitrejša kot drugod. Hitrejša so porastle tudi plače. Kupna moč povprečnega delavca je bila pretekli mesec za 1,7% višja kot pred enim letom, pa je v zadnjih mesecih nekaj padla.

Nasilje na otoku Cipru

NIKOZIA, Ciper. — Pretekli četrtek so trije moški ustrelili s strojno puško tu nekega pristaša predsednika republike nadškofa Makariosa.

To je bil prvi umor v sedanjem boju med Makariosom in gen. Grivesom. Zadnji hoče združitev Cipra z Grčijo, Makarios pa se je odločil za ohranitev njegove neodvisnosti.

Iz Clevelanda in okolice

Forbes predsednik
mestnega sveta—

Demokratski člani mestnega sveta so na sestanku v petek z večino izbrali za svojega predsedniškega kandidata G. L. Forbesa, zastopnika 20. varde, sedanjega vodnika demokratske večine v mestnem svetu in nekdanjega glavnega pomočnika župana C. Stokesa. G. McFaul, zastopnik 31. varde, je bil na sestanku izbran za vodnika demokratske večine. Pri prvem glasovanju je dobil Forbes 19 glasov, M. Zone, zastopnik 3. varde, pa 7. Po pravilih stranke mora sedaj vseh 26 mestnih odbornikov glasovati v ponedeljek zvečer, ko bo sedanji predsednik mestnega sveta E. J. Turk odstopil, za G. Forbesa! Za M. Zone-a so glasovali L. W. Dugan, John Prince, J. D. Cimperman, G. Blaha, F. Panehal in Mrs. McCaffery. J. Prince, zastopnik 32. varde, kjer žive pretežno Slovenci, je dejal, da je proti G. Forbesu, ker je "bil v preteklosti bojeviti pripadnik starega Stokesovega gibanja". Forbes je priznal, da uživa tak glas, pa trdil, da ni "zaslužen".

Seja—

Jutri, v torek ob 1.30 popoldne ima Društvo Danica št. 11 ADZ sejo v SND.

Fozdravi—

Al in Betty Orehek, 18144 Lake Shore Blvd., pošljata prijateljem pozdrave iz krasnih Kanadskih Skalnih gora. Smučanje je odlično!

Zalostno sporočilo—

Ga. Olga Mauser, 1025 E. 62 St., je dobila sporočilo, da ji je v četrtek umrla v Chicagu, Ill., teta Maria Mlakar, nastarejša sestra pok. Barice Rus, ki je umrla pred enim letom in pol.

Zadnje vesti

MOUGINS, Fr. — Včeraj je umrl na svojem domu 91 let stari Pablo Picasso, eden največjih slikarjev tega stoletja. Zadel ga je srčna kap, kateri se je pridružil nabiranje tekočine v pljučih. Četudi je bil Picasso že nekaj tednov bolan, je bil v soboto še ves vesel pri večerji s svojimi prijatelji.

WASHINGTON, D.C. — James W. McCord je zvezni glavni poroti dejal, da naj bi po njegovem K. W. Parkinson, odvetnik odbora za ponovno izvolitev predsednika Nixona, posredoval plačilo v gotovini obtožencem vdora in vohunjenja v Watergate za njihov molk.

PHNOM PENH, Kamb. — Trem petrolejskim in dvem ladjam, naloženim s hrano, je uspelo doseči včeraj glavno mesto Kambodže po reki Mekong in mu tako vsaj delno pomagati iz stiske. Dve ladi sta bili na reki uničeni, 9 pa se jih je premislilo in so zaostale. Verjetno bodo poskusile znova slično kot v nedeljo pod varstvom ameriškega letalstva pluti v Phnom Penh.

WASHINGTON, D.C. — Van Thieu je včeraj na CBS televizijskem sporedu "Face the Nation" dejal, da trdno upa na mir v Indokini, čeprav ga skrbi sedanji položaj v Kambodži in Laosu, od koder bi se morali Severni Vietnamci umakniti v okviru pariškega dogovora, pa se še niso.

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 70 Monday, April 9, 1973

Naša prva naloga

Ni mogoče ugovarjati dejstvu, da je porazno zastal razvoj narodov in držav, kjer je prišel na oblast komunizem. Pa naj bo to moskovski, kitajski ali Titov, kakor nekateri delijo v različne skupine komunistične režime. Moskovski se že nad pol stoletja brezuspešno trudi, da bi uspel v tekmi s svobodnimi narodi. Kitajski je, četudi azijsko skrivnost, po gospodarskih statistikah sodeč, daleč zaostal in ne vzdrži tekme z nobenim svobodnim narodom. Titov komunizem, ki si je z bombastičnimi frazami o samoupravnem sistemu pridobil neko ime v svetu, je celo v tako zvanem tretjem svetu postal nepomemben in nezanimiv.

Življenjski standard je sicer tudi pod komunizmom marsikje napredoval v zadnjih desetletjih; to je naravno. Nikjer pa ni dosegel takega napredka, kakor so ga dosegle države pod svobodnimi in demokratičnimi vladavinami. Zmaličilo se je tudi komunistično propagandno geslo o diktaturi proletariata. Ostala je le diktatura v imenu proletariata — nad proletariatom samim. Bilanca komunističnih režimov bo za vsak narod globoko pasivna. Slovenci pri tem nismo izvzeti. Nasprotno, spadamo med tiste narode, katerim je komunizem zasekal toliko in tako globokih ran, da bo treba naporov prav vseh, doma, v zamejstvu in v svetu, da se bodo te rane zacelile. Že danes bi se moral celoten slovenski narod pripravljati na to odgovorno delo.

Pri ugotovitvi, da bi moral pri bitnih narodnih vprašanjih sodelovati ves narod, doma, v zamejstvu in Sloveniji v svetu, vidimo, da je prav komunistični režim v Sloveniji tisti, ki po zgledu vseh zatiralcev slovenskega naroda v zgodovini hoče Slovence razdvajati, da ne bi enotno nastopali v boju za svoje pravice. Posluhuje se sistema fevdalne gospode, ko so Slovenci, kot podložno ljudstvo razdeljeni v grofije in kneževine, govorili toliko "dialektov" enega jezika, da so se med seboj le s težavo razumeli. Tudi komunizem danes hoče, da se Slovenci med seboj ne bi razumeli, da bi mu bili podložni doma, v zamejstvu in po svetu in povsod naj bi reševali slovenske narodne probleme tako, kakor je to v interesu komunizma.

Slovenci v domovini naj bi gledali na politično emigracijo kot na sovražnika domovine, če se bori proti režimu. Zato o tem sovražniku domovine ter njegovem delu, uspehih ter uveljavljanju v svobodnem svetu, Slovenci v domovini ne smejo vedeti, ne pisati. Skozi komunistična očala naj bi gledali Slovenci v domovini tudi na problem zamejskih Slovencev na Koroškem in v slovenskem Primorju. Pogled skozi ta očala pa vrednoti interese komunizma nad koristmi slovenskega naroda in ohranitev komunizma je po komunistični teoriji več kot ohranitev slovenske narodne manjšine na Koroškem in Primorskem. Zamejski Slovenci naj bi tudi na politično emigracijo gledali kot na sovražnika domovine.

Zato je matična domovina, ki je najprej podpirala na Koroškem samo levičarsko usmerjen slovenske organizacije, pred leti dala malo podpore in opore tudi katoliškim Slovincem — članom narodne manjšine na Koroškem, jih je takoj obvezala, da morajo za to plačati visoko ceno: niso več svobodni v govoru in pisanju, ničesar ne smejo več pisati ali govoriti, kar ne bi bilo po volji ljubljanskemu komunističnemu režimu.

Ko smo Slovenci v ZDA opozorili predsednika ZDA R. M. Nixona in državnega tajnika W. P. Rogersa na položaj Slovencev na Koroškem in pozvali vlado ZDA, naj se zavzame za izpolnitev državne pogodbe na Dunaju, je "Naš tednik" v Celovcu ponatisnil to poročilo, ki je bilo objavljeno z odgovori vred kot uvodnik v AD, ni pa navedel vira, da nemara ne bi slišal kake pripombe iz Ljubljane, kjer jim gre slovenski dnevnik v ZDA s svojim neodvisnim pisanjem na živce tudi tedaj, ko se zavzame za slovensko narodno stvar, ki jo Ljubljana žal čisto zanemara, ker je njena glavna skrb pač korist komunizma.

Tako so se katoliški Slovenci na Koroškem znašli med dvojnimi pritiskom: na eni strani skrajno napeti avstrijski šovinisti, ki kličejo vsaj malega Hitlerja, na drugi strani pa ljubljanski komunistični režim, ki koroškim Slovincem v trdem boju za obstanek stavlja pogoje, predno jim nudi pomoč ali da oporo. Slovepski komunisti so prevzeli vlogo fevdalnih zatiralcev svobode slovenstva, tako doma kot v zamejstvu.

Vse to dokazuje, kako utemeljene so bile zahteve, da je matična domovina Slovenija dolžna dati moralno in materialno oporo trpečim zamejskim bratom "brez ozira na njihovo svetovnonazorsko gledanje, ne pa da jih ponižuje na stopnjo sredstva za širjenje komunistične ideologije".

Miloš Stare, predsednik Narodnega odbora za Slovenijo, je zadnjič ugotovil:

Edino vodilo vseh Slovencev doma in v svetu bi moralo po teh skušnjah biti: "Kadar gre za ohranitev naroda, mora vse drugo stopiti v ozadje. Žrtvovati je treba osebnosti ali skupinske interese, če zahteva to narodov obstoj."

Naša naloga in to prva naloga, od tedaj, kar smo šli v svet, je: rušenje komunističnega režima v domovini. Vse drugo je manj pomembno, če hočemo delati za blagor slovenskega naroda.

BESEDA IZ NARODA

Slike cerkve Sv. Križa v Bridgeportu, Conn., ohranjene v Smithsonian muzeju

"Šepet pod turnom". — Piše rojak iz prestolnice.

Bridgeport, Conn. — Poslednji šepet slovenske molitve in zvok slovenske pesmi sta zamrla pod svodi in turni prelepe in v marsičem edinstvene slovenske cerkve Sv. Križa v Bridgeportu, edine slovenske fare v Novi Angliji. Množica, ki je napolnila staro cerkev do zadnjega kotička, se po končani slovenski maši tiho razhaja v mrzli november-ski dež. Srca so žalostna, kot pri pogrebu. In čemu naj ne bi bila? V nekaj tednih bodo prišli razdiralni stroji in potem ne bo več sledu o slovenski cerkvi Sv. Križa.

Odhajajoči verniki se nehoti ozirajo nazaj v svojo cerkev. Koliko prošelj Bogu in sveti Devici in apostolom je slislava v skoro sedemdesetih letih! Prošelj, ki se porode iz slovenskega srca v tujini; srca, ki prosijo, da bi se moglo vrniti v rodni kraj in da bi, ako se ne more vrniti, ostalo močno in zvesto na tujem, darovalo zadnjo kapljo lastne krvi lastnim potomcem, da stare navade in običaji ne bi izumrli, da slovenska beseda ne bi prešla iz domov, zgrajenih iz krvi, juljev in potu težkega dela v tovarnah, kjer ni sija domačega sonca in neba, ne pesmi škrlančkov, ne šepeta valovečega žita v visokem poletju. Da bi se ohranili v deželi, kjer ob koncu tedna ni vesele vasovavske fantovske pesmi pod okni deklet, kjer ni starodavnih žegnanj, kjer ni ničesar, razen dela in zaslužka, pa tisoč novih navd.

Odhajali so iz cerkve, kjer so nekoč drhtele molitve in prošnje za blagoslov starem in bratom in sestram, prijateljem in ljubimcem, ki so ostali doma, da čuvajo staro domačijo in rod. Vzdihi vere in nevere, upanja in dvomov. Je res novo blagostanje bilo vredno cene? Vredno izgube toplote domačnosti peči v rodnem domu, ki je grela vse? Preljubno veselje, o, kje si doma? Na piknikih novega sveta ali farnih sejnih starega doma? Avtomatskih kegljišč ali pri balincanju v senci trt starodavne domače gostilne? Je novi rod bil spočet in rojen v tujini le zaradi klica lepe Vide: "Če doma jim dobro ni, žerjavi se čez morje dvignejo..." So mar ti žerjavi, svobodne ptice svobodnega sveta postalo le navadni stroji? In z njimi vse, česar so se dotaknili, dvigajoč silna bremena? Celo njihovi otroci in domovi?

Težka so vprašanja, še težji odgovori. A molitev je tolažilo. Tolažilo, ki blaži dušo pod svodi slovenskih cerkva v tujini širom celega sveta. Zato, Bog vas čuvaj, slovenske cerkve na tujem, kjerkoli ste raztresene. Stojte na vas grešnike, kjerkoli smo, poslušate naše najbolj skrivne srčne želje in dajete nam tolažbe v težkih dneh. Kaj bi bili brez vas, kako bi preživeli? KRONIKA. — Zadnji verniki so odšli in cerkev je znenada postala za čudo velika. Gledam in strmin nad bogastvom lepote: sveti rožni venec, vseh petnajst skrivnosti in slikah z lepimi slovenskimi napisi: KATEREGA SI, DEVICA, PORODILA; KATEREGA SI, DEVICA, V CERKVI DAROVALA; KI JE ZA NAS TEZEK KRIZ NESEL... Pod slikami so imena darovavcev: DAROVAL REV. M. J.

GOLOB; DAROVALA SOBOCAN JOŽEF — BARA, DAROVALA BAVAS KATERINA, DAROVALA SLOVENSKA DECA... Obstanem pred sliko Križanega. "KI JE ZA NAS KRIŽAN BIL," pravi nadpis, a pod sliko je le preprosto posvetilo: "V SPOMIN MATERE ANTONIJE GOSAR." Mati božja, na ostalih slikah tako mladostna in dekliška, je tu upodobljena kot postarana ženica. Je mar to obraz umetnikove matere? Milost božja, koliko slovenske cerkvene slikarije: strop pokrivajo velike slike Vnebovstaje. Svete Družine in Sv. Martina. Tik pred oltarjem zre s stropa slika svetega angela varuha. Zanimiv motiv. Bratec drži za roko malo sestrico, ki sega po cvetju, sam pa skuša ujeti z desnico pisanega metulja — nad prepadom. A za njim stoji prelep angel varuh v snežnobeli halji. Blesteče peroti so napol razprti, kakaj on je vedno pripravljen, da varuje in čuva mala nedolžna otroka. Pod sliko piše: DAROVALA SLOVENSKA DECA. Ogromna platna na obeh straneh oltarja: na levi zmagoslavni Jezusov prihod v Jeruzalem na Cvetno nedeljo, na desni Jezusov vnebohod. Nad oltarjem je spet ogromna slika Boga Očeta v nebeški slavi. Se več. Na stropu pred barvnimi okni vzdolž ladje se vrste slike dvanajstih apostolov, šest na vsaki strani, pod njim pa je na steni reliefni slovenski križev pot. Mar nisem že takega videl v slovenski cerkvi Sv. Jožefa v Forest City? Kako resnično slovenska je ta cerkev. Vse je v slovenščini. Napis nad vhodom v cerkev pravi: MOJA HISA JE HISA MOLITVE, a pri glavnem vhodu je na steni zapisana kratka zgodovina cerkve v štirih vrsticah: "CERKEV SV. KRIŽA — POSTAVLJENA 1915 — poslikana 1918 — prenovljena 1945".

Le kaj se bo zgodilo z vsem tem zakladom? Kam bo vse to šlo? V prah razvalin, ko bodo cerkev porušili?

Pogovoril sem se s prevzvišenim g. škofom Leničem in župnikom g. Hribškom. "Nekaj je bilo rešenega," sta mi povedala. "Križev pot bo uporabljen za Kalvarijo" pri cerkvi; veliko cerkveno okno, dar prvega slovenskega župnika g. Goloba, je arhitekt lepo vključil v novo cerkev, tudi ostala barvna okna bo mogoče uporabiti."

"Kaj pa slike?" sem vprašal. "Teh pa ne moremo rešiti. Poskušali smo, a stalo bi 3.500 dolarjev in še sami bi morali poskrbeti za odre, kar bi stalo najmanj še dodatnih 750 dolarjev..." je odvrnil g. Hribšek. "V prah razvalin bodo šle!" me je zbudilo pri srcu.

Dogodki so si potem naglo sledili. Čim sem se vrnil v Washington, sem povprašal v Smithsonian. Da, za slovensko etnografsko zbirko bi bilo nekaj slik zelo primernih, zlasti ker bi bile primerke slovenske cerkvene umetnosti v Ameriki, — delo slovenskega slikarja.

Nazaj v Bridgeport. Izkazalo pa se je, da slik pravzaprav ne morem sneti brez mestnega dovoljenja, kajti stavba je medtem že postala mestna lastnina. Klici sem in tja v Washington in

mestno hišo pa prijazno posredovanje župnika g. Hribška — in dovoljenje je prišlo. Ko mi moj dobri prijatelj Tone Kompare iz Hamdena ne bi tako vneto pomagal, bi v enem dnevu gotovo ne prišla do skoro vseh slik skrivnosti rožnega venca. Zatorej, najlepša hvala, Tone!

Kuratorji v Smithsonian so bili presenečeni. Takih lepih primerkov niso pričakovali. Prejšnja zamisel "nekaj primerkov" se je zato takoj spremenila. "Se da še kaj rešiti?" so vprašali. "Skoro vse, a potreboval bi stojala, saj je do stropa skoro 40 čevljev..." Spet so šli klici in pisma v Bridgeport in ko sem se čez dober teden pozneje vrnil, me je čakalo v cerkvi visoko stojalo, pa še dva delavca, da sta ga lahko premikala in preurejala, kot sta zahtevali višina in širina. Vse je šlo v redu. Slika za sliko je odstopala s stropa in sten, naš Francek pa je vneto jemal fotografije slovenskih napisov in stenskih okrasov.

Kar znenada je v mestu nastalo zanimanje za malo slovensko cerkev. BRIDGEPORT STAR je objavil na prvi strani članek o Ivanu Gosarju in njegovih slikah, ki pojdejo v Washington. S člankom je objavil še lepi fotografiji dveh velikih platen ob glavnem oltarju. Zadnja slika, ki sem jo snemal, je bila slika apostola Petra. Takrat pa je v cerkev prišla skupina poročevalcev bridgeportske televizije in je večerna oddaja novic je že imela posebno poročilo o Gosarjevih slikah v cerkvi Sv. Križa. "And now, about the rescue of an unusual treasure," je rekel napovedovalec. Vsa lepota cerkve se je nenadoma zažarela, kot žar ptica, pred meščani in mnogi, ki niso vedeli za Slovence in njih slovensko cerkev, so izvedeli vsaj takrat. Tako cerkev Sv. Križa ni tiho in neopazno zašla v pozabo in prah, pač pa se je tik pred svojim koncem prikazala vsem v vsej svoji lepoti in čaru...

Rešene slike so danes v Smithsonian muzeju. Vsaj nekaj let bo vzelo preden bodo popolnoma restavrirane in razstavljene za javnost. Odstraniti bo namreč treba najprej precejšnjo plast prahu in saj, potem pa plast potemelega firneza in še barvo, ki jo je nekdaj, verjetno z dobrim namenom (čeprav bi skoraj povzročil originalne slike) dodal slikam, pa jo je prah pokril prej, preden se je posušila. Pod vsemi temi plastmi pa so izredno žive barve in lepota, ki pričajo o nadpovprečni sposobnosti mojstra.

Večina Gosarjeve umetnosti iz cerkve svetega Križa je rešena. Njej ne bo treba prižigati lučke, kajti v Smithsonian muzeju je po uradni odločitvi, postala NARODNA LAST, LAST AMERIŠKEGA LJUDSTVA. Muzej teh slik ne more prodati, ne zamenjati. Ostale bodo torej, dokler Amerika stoji, kot lep primer slovenske cerkvene umetnosti in del cerkve Sv. Križa v Bridgeportu.

Bogomir Chokel

Mladina poda lepo spevoigro

CLEVELAND, O. — Mladinski pevski zbor krožka št. 3 SN-PJ poda zopet dvodnevno spomladansko prireditev v soboto in nedeljo, 14. in 15. aprila 1973. Za letos so voditelji zbora izbrali veselo spevoigro "Srčki", katero bodo dečki in deklice podali v razvedrilo mladini kot starejšim. Že nekaj let zbor pada na spomladaljšo priredbo, in da ustreže vsem, je sobotna priredba nalašč za mladino. Vstopnice so v soboto za otroke izpod 16. leta starosti po 50c, v nedeljo pa \$1. Za odrasle je vstopnina \$2. V soboto se program prične ob 2. uri in med odmorom bodo servirana okrepčila. V nedeljo se program prične

VESTI IZ SLOVENIJE

Omejitve sredstev za šole

Komunistični režim je imel tako z osnovnimi kakor s srednjimi šolami stalne probleme. Zlasti za osnovne šole je bilo veliko pritožb, da je povprečje strokovnega znanja in usposobljenosti učiteljev prenizka. V raznih razpravah je bilo poudarjeno, da naj bi bila za učitelje obvezna matura, v določenih primerih pa tudi visoka šola. V zadnjem času so mnogi najbolj tarnali nad tem, da je v šolah premalo ali nič marksistične vzgoje. Pojavljala se je zahteva po večji strogosti pri nastavljanju vzgojiteljev, predvsem glede njihovega odnosa do marksizma.

Poskus gospodarske stabilizacije pa je prinesel nov problem: omejili so gradnje novih šol, štipendije, dohodek učiteljev, nakup sodobnih učil in celo strokovno izpopolnjevanje učiteljev. Mnogi sedaj z zaskrbljenostjo ugotavljajo, da se v šolskih zbornicah zaradi tega govori predvsem o denarju, ne pa o nalogah šole. Pri takem stanju je prišlo tako daleč, da si nekateri učitelji iščejo zaposlitev izven prosvetne stroke.

V ljubljanskem Delu z dne 8. februarja je uvodničar postavil zahtevo, da naj bi vendarle ne reševali gospodarskih kriz na račun "že tako skromne duhovne vsebine naše šole". Nato pa zaključil: "Saj iz izkušenj vemo, da sta bila ob vseh takih posegih zmeraj najbolj prizadeta zlasti delavčev in kmečki otrok in da so nekatere današnje družbene bolečine tudi posledica odnosa do šole v prejšnjih letih."

Kje so delavci na tujem in koliko jih je?

Problem delovne sile, ki gre iz Jugoslavije v svet, od koder se mnogi ne vrnejo več, je pereč problem. Kakor smo že pisali, ima ta problem dve strani: negativno iz narodno-družbenega vidika in pozitivno za režim, ker ji te delovne sile prinašajo tuje valute.

Koliko je te delovne sile po svetu, točno ni mogoče ugotoviti. Zanimiva je statistika, ki so jo v Jugoslaviji objavili pred dobrim mesecem. Podatki so vzeti za jugoslovanske državljanke po uradnih statistikah držav, v katerih zdomci delajo. O Slovincih pa so ocene približne. K netočnosti številkl doprinaša svoj delež tudi okolnost, da so si mnogi zdomci že pridobili državljanstvo držav, v katerih delajo. V statistiki so sicer upoštevani, vendar tudi samo približno. Kljub vsem tem pomanjkljivostim pa je statistika zanimiva in jo objavljamo, kot sledi:

Država	jug. drž.	Od tega Slovencev
ZR Nemčija	470,000	47,000
Avstrija	170,000	13,000
Francija	80,000	3,000
Švedska	36,000	2,000
Švica	34,000	3,000
Italija	10,000	3,000
Belgija	5,000	
Nizozemska	11,500	1,000
	(Benelux)	
Luksemburg	1,500	

ob 3.30 uri popoldne, po programu pa sledi domača zabava s plesom, za katerega bo igral orkester Johna Grabnerja.

Zbor dirigira Doug Elersich, odrska režiserja pa sta Ed Ozanich in Betty Rotar.

Javnost je prijazno vabljen na poset prijete spevoigre; mladina se trudi z vajami, da poda nekaj lepega na oder, zato je več kot prav, da se tudi starejši odzovejo njih vabilu in jim daste priznanje za prizadevanje za ohranitev naše kulture.

Betty Rotar

Danska	7,500	500
Norveška	1,000	500
Avstralija	120,000	2,000
N. Zelandija	25,000	500
ZDA	10,000	1,500
Kanada	30,000	1,000

Skupaj 1,011,500 78,000

Iz te statistike povzamemo dvoje: Več kot en milijon jugoslovanskih državljanov je iskalo in našlo zaslužek v tujini. Od teh Slovencev vsaj 78,000. Dejansko število je pa gotovo večje.

Finančni škandal narodnega heroja

Generalni direktor zagrebske firme Metalium Lazo Vračarić, 55 let star, bi moral za 20 let v zapor, tako je odločilo krajevno sodišče. Tako bi bilo poravnano to, kar so imenovali "Večerne novosti" "največjo tatvino družbenih sredstev v naši deželi po osvojitvi". (Škode je, kot sodba navaja, za približno 48 milijonov mark.) Zagrebško državno pravdnštvo je dejanje označilo za "eno največjih finančnih povojnih afer na svetu". A obsojeni je pobegnil.

Zagrebski župan Josip Kotar in generalni direktor jugoslovanske odvozne in kreditne banke Petar Basarda sta zaradi milijonske zadeve odstopila. Komunisti poslovodja Vračarić namreč velikodušnih posojil ni vrnil, del denarja pa je prenesel na firme v tujini, ki jih je on ustanovil — in v zbogom za zmeraj!

Vračarić se je med vojno pridružil Titovim partizanom in bil pod psevdonimom Kuglič komisar v Zagorju. Čeprav je že novembra 1961 obstajal sum o "nevsakdanjih kupčijah" generalnega direktorja, je postal "narodni heroj" športni funkcionar in predsednik zagrebske šahovske sekcije. Vendar so delavci kmalu upokojenega partizanskega stotnika z glasovanjem odpravili s šefovskega mesta. Vračarić je stopil v cvetu življenja v pokoj z visoko pokojnino.

Nedelevan pa zato ni ostal. Ustanavljal je lastne firme, med njimi Metalium.

Kot ugotavlja zagrebsko državno pravdnštvo, je ta firma uvozila po pretiranih cenah od Vračarićevih firm v tujini kovinske opilke, jih površno "pozhlahtila" v filter, jih potem spet izvozila, da jih je dala svojim firmam v tujini zmleti in spet uvoziti v Jugoslavijo, jih potem spet "pozhlahtila" — in tako dalje.

Za vsak postopek so bila nova posojila, za vsak izvoz najbolj ugodne davčne premije — skupaj 129.2 milijonov novih dinarjev (21.5 milijonov mark), ki jih državno pravdnštvo zamenja išče. Zamenja išče tudi milijonarja Laza.

Jugoslovanski novinarji so medtem zasledili svojega heroja v ZDA, kjer naj bi bil tudi rojen: baje si išče severnoameriško državljanstvo.

(Spiegel, 29. jan. 1973)

Lovska sreča

V tolminski občini je 14 lovskih družin. Njihovi člani so v lovske letu 1972-73 ustrelili okoli 400 lisic, 200 srn, 100 gamsov, 10 divjih prašičev in medveda.

Lesene žlice za izvoz

Na Velikih Blokah režejo bukovino od zgodnjega jutra do trde noči. Žlice izdelujejo za Kanadane, Amerikance, Nemce in Angleže. Navadne bukovne žlice grede dobro v denar — sproti, kolikor jih narede. Po osem starih kovačev jih odkupuje zadruga.

NEHVALEŽEN SIN

POVEST

SPISAL MALOGRAJSKI

"Koliko pa misliš, da boš potreboval?"

"Tri do štiri sto goldinarjev najmanj, kajti Dunaj ni Ljubljana. Ravno prej ste namignili sami, kako drago je na Dunaju."

Kovaček osupne prvi hip. Da bi bilo treba šteti toliko, tega ni pričakoval. "Sin, ti zahtevaš dosti," odvrne. "Tri do štiri sto goldinarjev... to je lep denar. Nimam jih kje na strani, in če ti jih hočem dati, moram jih vzeti na posodo. S tem pa pride dolg na našo, do zdaj še precej trdno hišo. Sin, sin, ali ne bi šlo to kako drugače?"

"Ni mogoče, oče!"

Kovaček je čul čez dolgo zopet enkrat besedo "oče" iz sinovih ust. Skoro proseče se je glasil sinov odgovor, in pogledal ga je bil pri tem tako prijazno, kakor že davno ne. Kovačku se je omehčalo njegovo itak nikoli pretirno srce. Saj ga je imel še vedno jako, jako rad!

"Janeček" mu reče z dobrosrčnim glasom, "vse storim za te, kar le morem, ampak gledaj, da boš tudi ti zahteval od mene samo toliko, kolikor mora biti. Saj veš, da je kmet revež! V potu svojega obraza si prislužil vsak novček. Dokler gre vse po sreči, se še izhaja, ali Bog nas varuj kakke uime! Toča naj ne kratk pobje, pride naj bolezen v hišo, ali pa v hlev, pa je vse narobe! Pomisliti moraš tudi, da imaš brata, ki je starejši od tebe, ki se že od mladih nog trudi za hišo in ima torej tudi pravico zahtevati, da mu zapustim domaćijo brez velikih bremen! Če mora biti, naj bo v božjem imenu! Denar bom dobil, saj toliko imam še kredita! Rajši bi seveda videl, da bi šel v semenišče, kjer bi bil z vsem potrebnim preskrbljen. Toda če ne čutiš v sebi poklica za duhovski stan, ne silim te. Vem, da sila ni nikjer dobra. Tvoja sreča mi je zelo pri srcu. Pojdi torej, kamor te žene srce, samo pameten bodi in Boga se boji! Varuj se slabe družine, katere je neki v velikih mestih jako dosti, in pa to izkušaj, da se postaviš kmalu na lastne noge! Gledaj, da dobiš čim prej kako podporo, ali pa, da si sam kaj prislužiš, kajti dolgo bi te jaz ne mogel podpirati. S tremi sto goldinarji boš jedno leto nemara izhajal, ali v enem letu si pa tudi lahko že kaj preskrbiš, da te meni ne bo treba tudi še nadalje zalagati."

"Oh, v enem letu postane marsikaj drugače!" poseže sin vmes, vesel, da je bil oče tako hitro pripravljen, preskrbeti mu denar, potem pa še pristavi samozavestno, prepričevalno:

"Le ne bojte se nikar! Kakor hitro si bom mogel pomagati sam, ne bom nadlegoval vas. Sicer pa vzamem vse, kar mi daste, itak le na posodo od vas. Tudi če me podpirate vse štiri leta, ne izgubite ničesar. Povrnem vam vse z obrestmi vred. Lepo vas prosim: saj če sem enkrat odvetnik, ali tudi če vstopim v cesarsko službo, bom imel vendar kmalu toliko, da povrnem tistih par stotakov!"

"Le gledaj no, da bo tako!" odgovori Kovaček zadovoljen. Sino ve besede so mu dele dobro, in stari ponos se ga je loteval. "Kdaj pa misliš oditi?" ga še vpraša. "Saj mislim, da je še dovolj časa, ali ne, da ti preskrbim denar?"

"Mudi se tako ne," odgovori sin, "vendar pa bi bilo dobro, da bi odpotoval nekoliko prej na Dunaj; kajti zdaj, ko še ni vseh dijakov tamkaj, dobil bi laže in bolj po ceni stanovanje, pa tudi kak zaslugek bi se zdaj nemara laže dobil. Prosil bi vas torej, da bi preskrbeli kolikor mogoče kmalu denar."

"Potrpi do nedelje," pripomni oče. "V nedeljo bo čas, da stopim do Bregarja. On, mislim, da mi ne odreče posojila... Kaj pa, ali misliš vzeti vse denar ob enem s seboj? Ne bi li bilo morda boljše, da ti pošljem vsak mesec nekaj?"

"Oh, kaj bi si delali sitnosti s pošiljanjem!" odvrne sin. "Kar vse vkup vzamem s seboj, pa je! Saj je vse jedno, če je shranjen denar pri vas, ali pri meni! Če sem bil toliko pameten, da sem izvršil osmo šolo, bom vsaj tudi vedel, kako mi je ravnati z denarjem."

"Kakor veš!" pritrdi oče dobrohotno, potem pa gre tolažit mater, ki je še vedno ni bilo na izpregled. Dobil jo je še vedno jokajočo v čumnat, a pogovarjal jo je toliko časa, da se je naposled sprijaznila tudi ona z mislijo, da gre sin na Dunaj.

IV.

Kovaček je storil, kakor je bil obljubil sinu. Precej prihodnjo nedeljo se je podal po krščanskem nauku k Bregarju, s katerim sta bila prijatelja, in o katerem je vedel, da ima denar. Ko mu je bil po raznih ovinkih razodel, kaj ga tišči, in komu misli dati denar, pomolči Bregar nekoliko, potem pa vpraša resno:

"Kovaček, si li pa tudi premislil dobro, ko si se odločil, dati sinu toliko denarja skupaj?"

"Eh, kaj se meni!" odgovori Kovaček ponosno. "Moj sin je pameten in ve dobro, kako mu je paziti na denar. Tisto pošiljanje vsak mesec je sitno in tudi brez stroškov ni. Najbolje je torej, da vzame fant denar s seboj! Ne, ne, to me ne skrbi, da bi denarja ne obrnil prav!"

"Tvoja glava, tvoj svet!" pripomni Bregar, vzame ključ od svoje omare in gre po denar. Vrnivši se, položi pred Kovačka tri stotake in reče:

"To imaš! Bog daj, da bi ti dosti zalegli, in da bi ti prinesli večje obresti, nego jih boš plačeval ti meni!"

"I saj res!" povzame Kovaček. "Koliko pa boš vendar zahteval obrestij?"

"Toliko, kolikor bi zahteval od vsakega prijatelja — po pet od sto!... Mislim, da ni preveč!"

"I kaj bo preveč!" odvrne Kovaček zadovoljen, da mu je bil Bregar ustregel tako drage volje, in še vpraša: "Kdaj bomo pa dolžno pismo delali?"

"Za to je pa še čas!" reče Bregar. "Kadar nanese prilika, pa te pokličem! Nič se ne bojim, da bi me opeharil."

Kovaček ga še lepo zahvali, pa odide.

Sin ga je vprašal še tisti večer, ali je dobil denar. Ko mu je oče to potrdil, začne mu praviti, da je dobil od nekega sošolca pismo, v katerem mu naznanja, da odide še drugi dan z doma. "Zmenjena sva," je nadaljeval, "da odpotujeva skupaj na Dunaj, in tako ne preostaje drugega, nego da se odpravim tudi jaz že jutri na pot. Sešla pa se bodeva v Ljubljani."

Očetu se ni videlo to pripovedovanje nič kaj verjetno, in nič mu ni kaj ugajalo, da sili sin tako z doma. Vendar mu ni hotel ugovarjati, ampak je rekel, da je njemu tudi prav tako, če ni drugače.

Kovačkov študent je sicer rad lenaril in dolgo spal, a drugo jutro po tistem je bil že na vse zgodaj na nogah. V tem, ko je oče napregal konja, da bi ga poignil do železnične postaje, spravljal je on naglo vse svoje reči skupaj, poslovil se na kratko od matere, ki je, kakor še vselej pri slovesu, bridko jokala, podal bratu roko, ne da bi ga bil pogledal v obraz, in nato je skočil na voz. Ko se je oče še nekaj obotavljal, reče mu nevoljno:

KOLEDAR

društvenih prireditev

APRIL

14. — Pevski zbor Slovan priredi svoj pomladanski koncert v SDD na Recher Avenue.

15. — Materni klub pri Sv. Vidu pripravi običajno letno kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu. Kosilo bodo delili od 11.30 do 2. popoldne.

28. — DSPB TABOR priredi svoj spomladanski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci". Začetek ob 7.30 zvečer.

29. — Koncert Mladih harmonikarjev v farni dvorani pri Sv. Vidu. Po koncertu domača zabava.

MAJ

5. — Pevski zbor Korotan priredi svoj vsakoletni koncert ob 7.30 zvečer v SND na St. Clair Avenue.

13. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v šolski dvorani MATERINSKO PROSLAVO.

19. — "Slovenski fantje" priredijo koncert v farni dvorani pri Sv. Vidu.

20. — Društvo sv. Ane št. 150 KSKJ obhaja 60-letnico obstoja s sv. mašo v cerkvi sv. Lovrenca ob 11.30 popoldne in z slavnostnim obedom v Slov. narodnem domu na E. 80 St. ob 1. popoldne.

27. — Društvo SPB Cleveland—Slovenski Spominski dan: sv. maša ob 10.45 pri Lurški kapeli na Providence Heights, Chardon Road, za žrtve vojke in komunistične revolucije.

28. — SKD Triglav v Milwaukee, Wis., priredi SPOMINSKO SVEČANOST z mašo v kapeli v parku Triglav. Začetek ob 11. popoldne.

JUNIJ

3. — Piknik Društva sv. Jožefa na društvenih prostorih na White Rd.

10. — DSPB Tabor priredi na Slovenski pristavi SPOMINSKO SVEČANOST za žrtve komunistične revolucije v Sloveniji v letih 1941-1945.

17. — Otvoritev Slovenske pristave.

22., 23. in 24. — Farni karneval pri Sv. Vidu.

24. — SKD Triglav v Milwaukee, Wis., priredi svoj prvi letni piknik v parku Triglav.

27. — Klub slovenskih upokojencev za Waterloo Road okrožje priredi piknik na SNP farmi.

JULIJ

4. — Piknik Slovenske pristave.

22. — Piknik Slovenske pristave.

4. — SKD Triglav v Milwaukee, Wis. praznuje žegnanje kapele Sv. Cirila in Metoda v svojem parku Triglav.

15. — Misijonska znalkerska akcija priredi piknik na Slovenski pristavi.

22. — Misijonski piknik v parku Triglav v Milwaukee, Wis.

AUGUST

5. — Društvo Najsv. Imena pri fari sv. Vida priredi družinski piknik na Saxon Acres farmi na White Road.

8. — Federacija klubov slov. upokojencev priredi piknik na farmi SNPJ na Heath Rd.

12. — DSPB Tabor priredi piknik na Slov. pristavi.

12. — Športni dan v parku Triglav v Milwaukee, Wis.

19. — Belokranjski klub priredi svoj običajni piknik na Slovenski pristavi.

26. — Slovenska pristava priredi piknik in plavalne tekme.

SEPTEMBER

2-3. — Piknik Slovenske pristave.

2. — ZDSPB TABOR priredi spominsko proslavo 30-letnice Gréaric in Turjaka na Slovenskem letovišču v Boltonu pri Torontu v Kanadi.

14. — Podružnica št. 14 Slovenske Zenske Zveze priredi kartno zabavo v Euclid Park Club House. Začetek ob 7. zvečer.

16. — Vinska trgateg na Slovenski pristavi.

16. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo v novi dvorani pri Sv. Vidu.

22. — "Kres" priredi zabavni večer v SND na St. Clair Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.

30. — Klub družtev SDD na Recher Avenue priredi večerjo in ples v prostorih SDD. Večerja, na žaru pečeni pi-

ščani, bo na razpolago od 4.30 do 7.

OKTOBER

7. — Kulturna društva v Euclidu priredijo koncert v SDD na Recher Ave.

14. — Podružnica št. 25 SZZ obhaja 45-letnico obstoja z večerjo v farni dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob 4.30.

20. — Klub slovenskih upokojencev za Newburgh okrožje priredi banket s plesom v Slov. nar. domu na E. 80 St. Začetek ob 5. pop. Igra Buehner orkester.

21. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete pripravi kosilo v šolski dvorani.

21. — Občni zbor Slovenske pristave v H. Lobetovi dvorani.

27. — DSPB TABOR priredi svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci". Začetek ob 7.30.

NOVEMBER

10. — Belokranjski klub priredi svojo vskoletno Martinovanje v S.N.D. na St. Clairju, v veliki dvorani. Igrajo Veseli Slovenci.

DECEMBER

2. — Pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue.

16. — Glasbena Matica priredi v SND na St. Clair Avenue koncert.

31. — SDD na Recher Avenue priredi SILVESTROVANJE v svojih prostorih.

JANUAR 1974

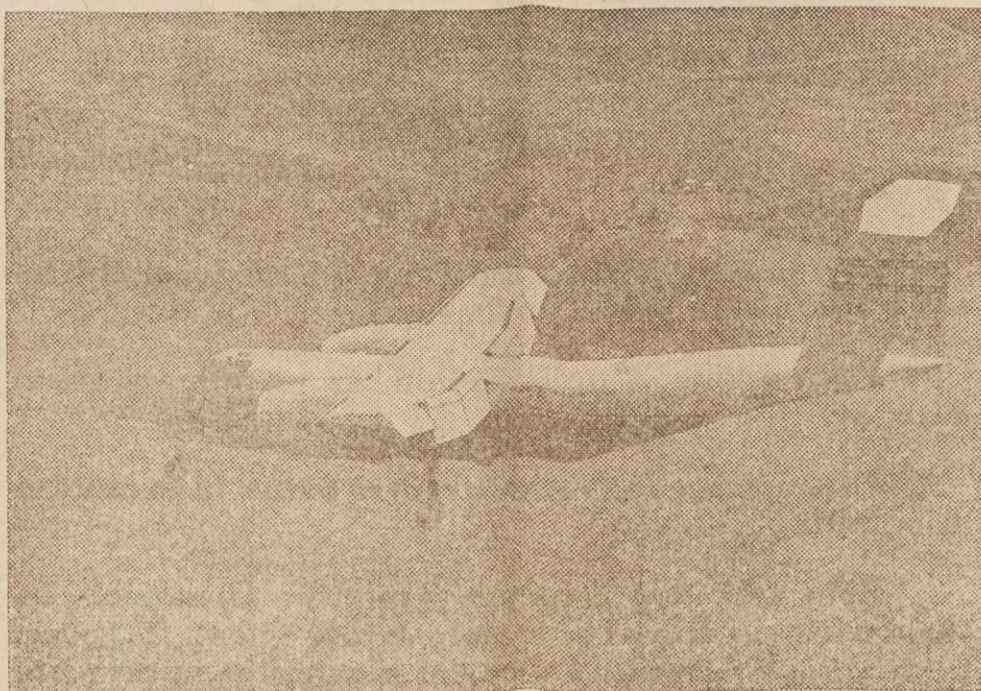
19. — "Pristavska noč" v Slov. narodnem domu na St. Clair avenue.

Ruska Amerika

Do leta 1867 je bila Aljaska na zemljevidih označena kot "Ruska Amerika". Tedaj so jo Rusi prodali ZDA in jim s tem napravili veliko večjo uslugo, kot je tedaj kdo mogel misliti.

SPRING-FRESH—Cotton in an interesting combination of textures shapes a soft feminine look for spring and summer. White waffle pique and cotton jacquard are delicately outlined with a tracery of blue lace in this youthful design. For all its fragile appearance, the all-cotton dress is washable and needs no ironing. It's from Cinderella's "Stop the Press" collection.

ZA NAGEL DVIG — Slika kaže C8A jet letalo, zgrajeno za nagel dvig s tal po načrtih NASA raziskovalnega središča v Mountain View v Kaliforniji. Letalo je naročila Kanada za dvig na letališčih z največ 1,500 čevljev dolgo vzletno stezo.

Hlad ZDA do Švedske se še ni umaknil soncu

WASHINGTON, D.C. — Vlada ZDA še ne kaže nobene volje za izboljšanje odnosov s Švedsko, četudi je ta v zadnjem času ponovno pokazala tako željo. Objavila je celo, da ne bo dala nobenemu ameriškemu vojaškemu beguncu političnega zatočišča zdaj, ko je vojne v Vietnamu konec.

Ne ZDA ne Švedska nimajo svojega poslanika v glavnih mestih, tam so le odpravniki poslov. Ko je državni tajnik W. P. Rogers napravil večer za diplomatski zbor, zastopnik švedske ni bil povabljen. Zdi se, da Nixon ne more pozabiti cesebnega napada nanj od strani predsednika švedske vlade Olofa Palme-ta v preteklem decembru, ko je odredil obsežne letalske napade na področje Hanoi-Haifong.

Nova glava Obveščevalne službe sodi drugače o ZSSR

WASHINGTON, D.C. — Dr. James Schlesinger, ki je nedavno prevzel vodstvo Osrednje obveščevalne službe — CIA in nadzor nad ostalima dvema, je CIA delno preusmeril in odpustil par tisoč njenih uposlenecv. Odločen je zmanjšati tajne vojaške nastope, pa se bolj posvetiti boju z mednarodnim terorizmom in mednarodno prodajo mamil.

V pogledu Sovjetske zveze je v svojih sodbah dosti ostrejši od svojega prednika, ki je odšel za poslanika ZDA v Iran. Višje ceni sovjetske vojaške sposobnosti in ostreje presoja njihove resnične namene.

Help Wanted Female

General Office Work
Typing, knowledge of Slovenian. Short hours. Call 431-0628 (x)

Čistilka

dobi delo za en ali dva dni v tednu. Privaten dom. Kličite zvečer 831-2254. (71)

Male Help Wanted

Delo na strojih "Drill Press"
Tovarniška izkušnja
priporočljiva

RISHER IN KOMPANIJA
27011 Tungsten cesti v Euclidu
Kličite 732-8351 (76)

Help Wanted Male

MACHINIST
Experienced. Must do own setup. — Call 531-6757. (70)

Help wanted male

CARETAKER
For Beach Club Park, take care of grounds. Retired man okay. Call 486-5533 —(70)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

2-stanovanjska hiša je naprodaj na E. 67 St. nedaleč južno od St. Clair Avenue.
Kličite HE 2-2542 —(74)

Naprodaj

Moderno posestvo za dohodek v Maple Heights, 3 stanovanja, primerno za stare starše, tasta in taščo, blizu cerkve in šole.
662-3111

RABIMO PLESKARJE

944-8436

- Potovanja skupinska in poindici
- Nakup ali najetje avtov
- Vselitev sorodnikov
- Dobivanje sorodnikov za obisk
- Denarne nakaznice
- Notarski posli in prevodi
- Davčne prijave

M. A. Travel Service

6516 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103
Phone 431-3500

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Dvodružinska hiša na E. 68 St. Bakrene cevi, plinski furnez, 3 garaže.
Kličite 431-7931 —(70)

Lastnik prodaja

hiša za dve družini, dve spalnice in kopalnica vsako stanovanje, dvojna garaža; v Grovewood okolici. V jako dobrem stanju, \$22,000. Kličite za sestanek. 531-2960 zvečer od 6. do 9. ure.

Odda se

2 opremljeni sobi na E. 71 St. privatni vhod, kopalnica, Kličite 432-2917 —(71)

V najem

Oddamo 6 sob, pol duplex, na Addison Rd. 3 spalnice, 1½ kopalnica. — Kličite 881-3263. —(72)

Beverly Hills — Euclid

Zidana ranch hiša, 3 velike spalnice, vgrajena kuhinja, družinska soba, kamin, polna klet, 2 priključeni garaži, lot 65x270. Je drag.

Znižana za hitro prodajo

Pri E. 200 St. krasna Colonial, alum. strani, jedilna soba, klet, dvojna garaža, boljši kot nova, v fari Marije Pomocnice.

Zidana Colonial — Lloyd

Krasna hiša, 3 spalnice, zgotovljena razvedrilna soba, velika jedilna soba. Cenjena za hitro prodajo.
Nova split level hiša. \$36,900.
Nova Colonial hiša, 4 spalnice. — \$35,900.

UPFON REALTY

499 E. 260 RE 1-1070
Odprto od 9. do 9 ure (70)

Naprodaj

E. 185 St. okolica, Colonial z tremi spalnici, 20x22 garaža. Moderna kuhinja in kopalnica. V spodnjih dvajsetih. Se lahko vidi v soboto ali nedeljo na 19511 Kildeer Ave. (70)

Naprodaj

Dvodružinska hiša za Huntmere Ave., in enodružinska na Mohican Ave. prazno. Kličite KE 1-9286 ali IV 1-1626. (73)

Posestvo naprodaj

12 stanovanj, v St. Clairski naselbini. Dober dohodek. Kličite 431-0628 in pustite svoj naslov. —(71)

V najem

Oddamo 5 sob spodaj, z 1. otrokom, nobene živali. V Col-linwoodu. Kličite 681-6668. —(71)

Stanovanje oddajo

4-sobno stanovanje oddajo v senklerski slovenski okolici parur ali posamezniku. Na novo dekorirano. Kličite po 5. popoldne 731-9431. (71)

Priatelj's Pharmacy

IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212

V najem

pet velikih sob spodaj pripravno za mlado ali srednje starosti dvojico, ki dela, med Lake Shore Blvd. in Grovewood Ave. Bo pripravljeno 1. maja. Kličite IV 1-1165. (70)

For sale

GROVEWOOD BRICK

4 suites, plus income
Call for details

GEORGE KNAUS Real Estate
481-9300 819 E. 185 St.

Want to buy

Mervar or Mikus

Button Accordion

Joseph Lisik

St. Charles, Mich. 48655 (75)

IVAN PREGELJ:

OTROCI SONCA

POVEST

Mlinar je zdrknil na ilovnata tla in razširil roke, kakor bi molil. Oči so mu zijale za bežečo. Nekak strašen krč mu je gnal glavo z desne v levo, venomer, venomer. Ob ustnih mu je ležala beseda grozotne ljubezni in strasti:

"Mežnarčeva, Mežnarčeva!"

Učitelj Sivec je hodil po svoji sobi in ponavljal na pamet svoj skrbno sestavljeni slavnostni govor za Prešernovo veselico. Na mizi je imel kos kruha in sira, svojo mrzlo postno večerjo. Hotel pa je še enkrat ves govor ponoviti, preden bi jedel. Prvi mrak je legal. Nekak polh, kali, je tedaj zagodrnjal zunaj v orehu pred odprtim oknom. Učitelj ni slišal ničesar. Razvnela ga je glas lastnih izbranih besed. Učitelj tudi videl ni nič mimo svojih izrazitih kretenj govorniškega ognja v medlem zrcalu na steni:

"Kdo med nami ne pozna Prešerna? Kje je še tako zanikarna kočica, da ni našlo Prešernovo vanjo poti? Kje je le eno slovensko dekle, ki še ni bilo njegovih čudovitih 'Strun'? Kje je le ena nesrečna slovenska mati, ki še ni vzdihnila njegove deviške 'Nezakonske matere'?"

"Deviške 'Nezakonske matere', je ponovil učitelj ves vesel drzne podobe. Tokrat je skočilo z oreha na okno in raz okno na posteljo med stare čevlje in obnošen nahrbtnik. Bil je sam očeka vse golazni, vseh miši, podgan in polhov, bil je sam vrtnar bridkih jagod, strupenih mušnic in kalnih mlakuž, bil je škrt, ki lovcem nagaja, jim proži nepredvidnim puške, se obeša psom za rep, da ne izsledijo zadete divjačine.

Učitelj se je ozrl v zrcalo in je bil vesel svojega govorniškega daru, svojega glasu in je nadaljeval:

"Tam v središču naše mile domovine, tam v naši jasni metropoli, tam v beli Ljubljani je trg ob Ljubljani. Tam je sklenilo zgraditi vse slovensko ljudstvo spomenik svojemu pevcu-prvaku. Slavni ta dan, veseli ta trenutek še ni napočil. Se pokrivu zavesa premilo pesnikovo obličje, še molčijo usta brona-sta, ki so pela kakor slavček kljub vsem orglarčkom, kopitarjem in zaničevalcem našega millega jezika. Še molčijo, pravim. A ne bodo več dolgo. Zgodovinski ta trenutek —"

Nekdo je okorno potrkal.

"Prosto!" je zaklical učitelj. Koširjeva dekla Meta je pomolila skozi vrata drobno pisemce in pozdravila:

"Dober večer! Kar v temi? To pismo so poslali. Lahko noč."

Vrata so se zaprla. Učitelj je zganil ob oknu pismo in bral: "P. t. Vaše blagorodje!"

Vljudno Vas vabimo na običajni letni lov dne 17. kimavca. Zbirališče pred mostom ob sedmih zjutraj. Za društvenega tajnika 'Družbe domačih lovcev' z vsem spoštovanjem.

Slavica Koširjeva."

Pripis pa se je gasil: "Puško in naboje Vam bo dal naš papa. Pridite gotovo! Z odličnim spoštovanjem pozdravlja Gloriosa."

Učitelj Sivec si je pritisnil pismo na ustnice in zašepetal srečno:

"Uganila je."

Nagajivo je drgnilo v kotu med starimi čevlji. Podgana, polh ali škrt?

"Pojdem," je sklenil Sivec, "a pazil bom, da me ne bodo vlekli. Zdaj pa — malo počitka sem zaslužil in tri merice vina."

Segel je v mizni predal in vzel tri desetice.

"Tri merice," je ponovil, "kar je čez, je preveč. Jaz ne zmorem."

Vzel je klobuk in šel.

Ko se je vrnil iz krčme in sedel, da bi jedel, ni bilo sira nič več in od kruha le nekaj drobtinice...

Lovski škrt? Polh? Podgana?

O pol osmih se je začel lov. Sivicu so lovci nasuli poln žep nabojev; vsi so bili prijazni z njim. Sicer se niso prav nič zmenili zanj in je bil vesel in se nadejal najlepših uspehov. Edini Poznik se mu je približal in mu rekel:

"Duša verna! Pazi se. Vlekli te bodo. Na zajca pod grmi ne

streljaj."

"Ne boj se," je odvrnil in prikimal Sivec. Lovci so se razgrnili s ceste v goro. Psi so zavohali sledi. Nekaj strelcev je jeknilo, nekaj razgretim glasov je bilo čuti:

"Zajec levo nazaj, zajec desno."

Učitelj je opazil, da je sam; videl je, da je planilo iz grma. Ni pa utegnil, da bi prožil. Potem je sunilo ob njem. In tedaj je ustrelil. Žival je izginila. Nad Sivicovo glavo v vrtlem hrastu je godrnjalo veselo, neugnano.

Sivec je videl neverico in sprožil. Veverica je šinila z vej na tla, s tal po deblu v veje in nato z veje v vejo naprej. Sivec je strastno begal za bežečo zverjajo, streljal, se uverjal, da je zadel. Padlo pa ni nič. Utrujen je sedel in vzel novih nabojev. In zdaj je videl: naboji so imeli vžigalnike in smodnik, svinca pa ni bilo v njih.

V drevesu nad njim je godrnjalo veselo, neugnano.

"Hudič," je ušlo tokrat jezno učitelju, "nekaj moram ustrediti, pa če mi puško razžene."

Napolnil je dva naboja z drob-

nim, ostrim peskom. Ko je opazil veverico, je meril dolgo. Počilo je. Dolgorepa žival je padla ob deblu v mah.

"Tako," je zapelo v učitelju, "čast sem otel!"

Veselo je prožil nato naboj za nabojem v hladno jesensko jutro. V hrastu nad njim je utihnilo. Gori više na zeleni trati ni stal notar Bradač in vzkliknil:

"Glej no, tak-le lep goban!"

Sklonil se je ponj. Pa je bila mušnica, pasja.

"Hudič," je zaklel mož. Veselo je godrnjalo v bližini.

Bradač je rekel o gobi: "Morda pa le ni bila pasja."

Iskal jo je, a je ni našel več. Tisti dan je najboljši lovec in lovski šaljivec skupil svojo. Sam ni vedel, kdaj in kako, toda

vpričo Koširja, Poznika, koncipienta Povšiča in župnika Kraglja je pogodil glavarjevega psa

VERSATILE DESIGN—Patchwork's a favorite design for every generation today, and it fits in well with furniture of all periods. This floral quilted bedspread in a cotton blend is the newest offering to the world of "patchworkmania." By Burlington, the spread comes with matching curtains and draperies, and coordinated cotton terry towels, sheets and pillowcases.

V VRSTI PRED TRGOVINO Z ŽIVEŽEM — V republiki Čile so se gospodarske razmere tako zategnile, da vlada resno razmišlja o uvedbi živinskih nakaznic, ko je postalo pomankanje hrane očitno. Menda je za izdajo nakaznic že vse pripravljeno, ko je vlada predsednika Allendeja prišla do zaključka, da zaenkrat nima druge, boljše izbire.

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev."

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti."

"Zato vsak dan pregledjva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovci, ki oglašujejo v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

... poštar Mlakar. — Ob mraku so se lovci vrnili. Pred hišo je stala Helena in se nasmehnila Pozniku: "Veliko sreče?" "Petkrat streljal, enkrat zastonj," je vedro odgovoril. "Ste pač trudni zdaj." "Kakor vol. Pa to je zdravo."

"Greste k Zofiji?" "Po navadi." Molčala je za trenutek. Nato je rekla, sileč se na šalo: "Če bi želela, da nocoj ne hodite k Zofiji, ali bi vendarle šli?" (Dalje prihodnjič.)

7.01%

NET* YIELD
PER ANNUM
PAYABLE MONTHLY

BACKED BY THE FULL FAITH AND CREDIT OF THE UNITED STATES GOVERNMENT AS TO THE TIMELY PAYMENT OF BOTH PRINCIPAL & INTEREST AT THE SECURITY RATE.

For Further Information Contact MORTGAGE SECURITIES, INC.

1375 Euclid Avenue

Phone 623-3200

Call toll-free anywhere in Ohio

1-800-362-2830

*BASED ON PRICE OF 95% AND 6 1/4% SECURITY WITH ESTIMATED 12 YEAR PRE-PAYMENT ON 30 YEAR VA-FHA MORTGAGE LOANS. MINIMUM INVESTMENT \$25,000.

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

431-0628

SAMO ENA! — Slika kaže učiteljico plesa YWCA v Lorainu, Ohio, pri predvajanju arabskih plesov. Spretnost fotografa je napravila iz ene plesalke — dve.

ISLAND-HOPPING—Cotton chambray is a natural for spring and summer cruising. Here an easy-care, easy-wear dolman sleeve top in all-cotton stripes is the perfect mate for coordinated fit and flare pants. Both by Koret of California.

V BLAG SPOMIN

OB DEVETI OBLETNICI SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA
SOPROGA, OČETA IN
STAREGA OČETA

Joseph Perovsek

ki je umrl 8. aprila 1964.

Zatonilo je že devet dolgih let, kar smo se od Tebe poslovili. Mirno snivaš v tihi jami, v mislih vedno si med nami.

Zdaj bivaš vrh višave jasne. Kjer ni mraka, ne noči, tam sonce sreče Ti ne vgasne, resnice sonce ne stemni.

Od srečne nekdanje le topli spomini, ožarjajo naše osamljene dni.

Zaljubljeni:

ROSE PEROVSEK, soproga
ROSE KOSKOVICS, hči
ROSEMARY, por.
WITTREICH, vnukinja
JOSEPH in ROBERT KOSKOVICS,
vnuka
Cleveland, O. 9. aprila 1973.